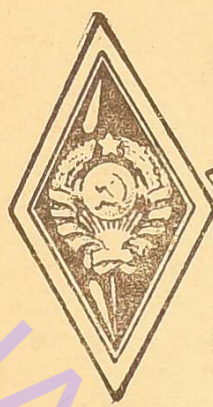

п.860023

„Трудящі Радянського Союзу! Доб'є-
мося нового могутнього піднесення еко-
номіки і культури нашої країни, даль-
шого зміцнення могутності соціалі-
стичної Батьківщини! Вперед до нових
перемог в будівництві комунізму!“

(Із Закликів ЦК КПРС до 42-х роковин Великої Жовтневої
соціалістичної революції).

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

ЗВІТНО-ВИБОРНІ ПАРТІЙНІ ЗБОРИ

НА ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

8 жовтня відбулися звітно-виборні збори в партійній організації фізико-математичного факультету. Із звітною доповіддю виступив секретар партбюро факультету т. Е. Б. Лейбман. В доповіді було відзначено успіхи, досягнуті за звітний період в науковій і навчально-виховній роботі. За останній рік факультетом випущений 161 спеціаліст в галузі фізики і математики. 17 випускників отримали дипломи з відзнакою.

Поліпшилась навчально-виховна робота серед студентів. Систематично проводились політінформації, бесіди, зустрічі з передовиками виробництва, екскурсії на виробництво. Добре працювали агітаторами тт. Е. П. Філянська, І. М. Шуртов, С. Г. Проданець, Є. В. Степула.

Для посилення роботи профорганізації в профбюро було рекомендовано 6 комуністів, внаслідок чого робота профорганізації значно покращилась. Особливо добре працював виробничий сектор, яким керує комуніст В. А. Алексеева.

Далі доповідач зупинився на характеристиці недоліків. Парторганізація слабо керувала комсомольською організацією, найбільш масовою організацією на факультеті. Не було встановлено тісного зв'язку між партбюро і деканатом, недостатньо контролювалося виконання рішень і доручень, не залучались до вступу в організацію нові члени, слабо проводилась робота по зміцненню трудової дисципліни, через що було велике число пропусків лекцій і занять. В доповіді вказувалось на недоліки в роботі НСТ, на відсутність гуртків художньої самодіяльності на факультеті в зв'язку з відсутністю керівників.

При обговоренні звітної доповіді виступило 12 комуністів, які вказували на недоліки і успіхи в роботі організації. Тов. А. Г. Гуменюк охарактеризував роботу профорганізації і вказав на те, що в ній мало брали участь студенти, їх часто підміняють викладачі. Тов. О. І. Панич говорив про недоліки в роботі комісії по розподілу місць роботи випускників.

Тов. Т. Я. Сьора вказав, що треба частіше практикувати теоретичні конференції, які є хорошою школою для студентів.

Тов. М. С. Синоков вказав на відсутність тематики в наукових гуртках, а також на те, що до наукової роботи слід залучати студентів, починаючи з перших курсів.

Про роль організаційної роботи в навчально-виховному процесі говорив М. І. Абрамов. Викладач Л. А. Мягчилов запропонував всім комуністам подавати конкретну до-

помогу в роботі комсомольської організації факультету.

В обговоренні звітної доповіді взяли участь І. М. Дузь, А. А. Каспар'янець, П. І. Домбровський, В. П. Цесевич, А. М. Шульберг, К. А. Позігун.

З усіх обговорених питань було прийнято розгорнуте рішення.

До складу новообраного бюро увійшли тт. Е. Б. Лейбман (секретар партбюро), О. І. Панич, А. І. Костарев, А. А. Каспар'янець, П. І. Христинченко.

НА ФІЛОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

7 жовтня відбулися звітно-виборні збори партійної організації філологічного факультету. З звітною доповіддю «Про роботу партійного бюро факультету за рік» виступив секретар бюро Г. А. В'язовський. Він вказав, що партійна організація за звітний період провела різноманітну за своїм змістом і обсягом роботу.

Першим помічником було комсомольське бюро факультету, яке завжди було ініціативним, наполегливим і цілеспрямованим у роботі.

Виконуючи рішення партії про дальший зв'язок вищої школи з практикою, з виробництвом, деканат, партійна, профспілкорова організації з активною участю комсомольського активу провели практику-стажування V курсів у школах районів області. Проведено ряд записів уроків кращих вчителів одеських шкіл з наступним їх обговоренням. Студенти факультету були тісно зв'язані з молоддю судноремонтного заводу № 1. За ініціативою агітаторів-комуністів тт. Лобунця, Смагленка, Берловської, Данилка студенти відвідали ряд промислових підприємств міста, були учасниками екскурсії «Одеса в семиріччі». Агітатор Рудяков організував цікавий виїзд студентів до колгоспу, де минулого року вони збирали кукурудзу.

В науковій роботі факультету відбулися серйозні зрушення. За кількістю друкованої продукції факультет займає чи не перше місце в університеті. Треба повести рішучу боротьбу також за якість наукової роботи.

При кафедрах факультету працює 12 наукових студентських гуртків — мовознавчих, літературознавчих і педагогічних. Але НСТ факультету не виявляє потрібної ініціативи і винахідливості в роботі.

Важливу роль у вихованні підрастаючого покоління відіграє культурно-масова робота, зокрема, студентська самодіяльність. Мину-

лого навчального року наш факультет зайняв перше місце по самодіяльності в університеті. Але як здобута ця перемога? Авралами. В цій справі немає плановості. Факультетська газета «Філолог» зайняла лише третє місце на конкурсі університетських стінних газет.

В дебатах по обговоренню доповіді взяла участь 12 комуністів.

М. О. Рудяков у своєму виступі зазначив, що наші викладачі ще дуже рідко бувають в студентських гуртожитках. Навіть якщо вони й приходять, то ці відвідування не зв'язані з тим, чим живе курс, факультет, і через те не приносять потрібних результатів.

О. Г. Лобунець поставив питання про необхідність унормування списків обов'язкової літератури для самостійного опрацювання їх студентами з тим, щоб вижити дублювання. Він вніс пропозицію всебічно обговорити це питання на кафедрах і вченій раді факультету.

Член партійного бюро університету І. Г. Леонов і завідувачий кафедрою української мови І. Є. Грицютенко говорили про плановість, ритмічність в роботі кафедр над виконанням наукових тем. У нас в цій галузі ще багато недоліків. І. Є. Грицютенко запропонував проаналізувати на вченій раді план наукової роботи на семиріччя, внести туди необхідні зміни.

З конкретними пропозиціями щодо поліпшення виховної роботи, зокрема про широке використання індивідуальних та групових бесід, виступили комуністи Л. В. Берловська, Д. М. Меламед, студент I курсу т. Островський.

У своєму виступі Б. О. Шайкевич піддав критиці деканат, який не поставив питання перед ректоратом та міністерством про необхідність введення в обов'язковий план однієї з слов'янських літератур.

Цілком слушним було зауваження Г. П. Збандута про те, що у звітній доповіді було обійдено пи-

роками на факультеті значно зменшилася кількість відмінних оцінок і підвищилася кількість задовільних. Партійне бюро факультету, — говорить доповідач, — недостатньо уваги приділило питанню боротьби за підвищення успішності студентів. Саме тому 10 студентів I курсу (нинішній II курс) одержали незадовільні оцінки з історії КПРС, 3 студенти III курсу (нинішній IV курс) залишені на повторний курс.

На факультеті погано працювали гуртки художньої самодіяльності, і тому на міжфакультетській

олімпіаді географи зайняли останнє місце.

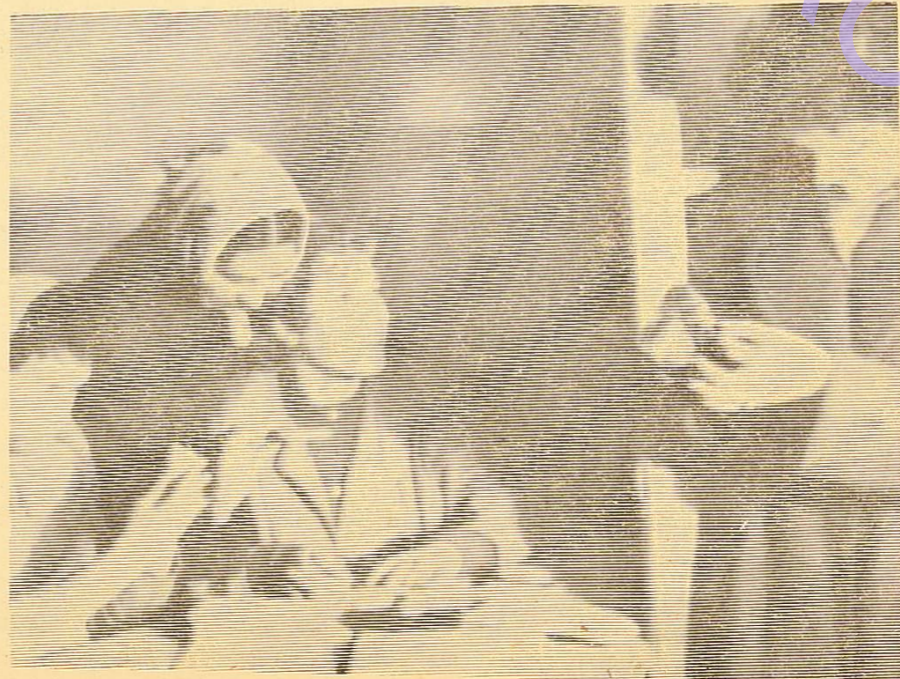
Не налагоджені на факультеті і зв'язки з бригадами комуністичної праці жодного з підприємств міста, не на належному рівні і шефська робота на заводі ім. Жовтневої революції та в підшефному Іванівському районі.

Після доповіді розпочалися дебати. В них взяло участь 13 чоловік. Через всі виступи червоною ниткою проходило основне питання, яке хвилює комуністів факультету, — причини зниження успішності на факультеті. Особливо погані справи з дисципліною і навчанням на II курсі. Виступаючі вказували на бездіяльність членів факультетського комсомольського бюро Лаврюшина і Лушука (III курс), які байдуже ставляться до стану дисципліни і навчання на своєму курсі.

Н. І. Блажко вказала на необхідність більш широкого залучення студентів факультету до наукової роботи кафедр. Студентські наукові роботи повинні тісніше пов'язуватися з практикою, з виконанням замовлень виробництва.

С. С. Бракін запропонував організувати в університеті музей ґрунтознавства. А. М. Дроздов відзначив, що викладацький склад факультету майже не бере участі в роботі Товариства по поширенню наукових та політичних знань. На зборах виступив в. о. ректора доцент С. М. Ковбасюк. Він вказав на необхідність поліпшення роботи з студентами вечірнього відділу, а також детально зупинився на питаннях дисципліни та успішності студентів факультету.

До складу новообраного бюро увійшли товариші І. М. Дузь, Г. А. В'язовський, В. П. Дроздовський, М. О. Рудяков, Н. Г. Рядченко. Секретарем партбюро обрано тов. В'язовського.

На фото: в кабінеті методики географії.

Трибуна комсомольського активіста

Щоб не було байдужих

Кожний комсомолец — активіст. Тільки один активіст в потенції, а другий працює реально. Ви скажете: «То чого ж у нас так багато байдужих до комсомольських справ?»

Мабуть, все залежить від того, які це справи. Ви помітили, наскільки одноманітні бувають наші плани, наші, так звані, міроприємства: з семестру в семестр, з року в рік у нас проходять збори на тему про підготовку до сесії, про підсумки сесії і засідання бюро з порядком денним: «Підготовка до вечора», «Обговорення особистої справи», «Затвердження планів роботи» (а плани, як близнята, подібні один до одного). Всі ці питання, звичайно, важливі, але хіба, крім них, немає нічого цікавого? Та навіть і підготовка, і обговорення подібних справ повинні проходити в цьому році інакше, ніж в минулому, в майбутньому інакше, ніж в нинішньому, бо одноманітність і монотонність не лише не стимулюють комсомольця до творчої роботи, але і відштовхують навіть хороших активістів. Вони, позіхаючи, відходять від громадської роботи, бо не знаходять в ній нічого нового, захоплюючого.

Коли ми хочемо, щоб не було байдужих, потрібно ввести в дію весь арсенал невичерпних форм комсомольської роботи.

Наведу декілька прикладів з життя нашої комсомольської організації. Минулими роками на філологічному факультеті лише група студентів, так званих «фанатиків», захоплювалась спортом. Вони систематично ходили на тренування, виступали за весь факультет на змаганнях. З 600 студентів філологічного факультету таких ентузіастів спорту було 20—30 чоловік.

З минулого року ми почали проводити міжкурсіві спартакиади, на яких відбувалися змагання з легкої атлетики, волейболу, баскетболу, шахів. Ці змагання закінчувалися спортивним вечором, на якому вручалися нагороди переможцям.

Тепер уже кожний повинен дбати про свою спортивну честь, повинен внести і свій вклад в загальну справу. А найважливіше це те, що змагання проходили захоплююче. Велася напружена боротьба за першість серед курсових колективів.

Таку ж користь могло б принести і створення курсових колективів художньої самодіяльності. Нехай вони будуть примітивнішими, ніж концертні бригади, але ми не готуємо артистів, а влаштовуємо вечори для себе і своїх товаришів. Тут всі студенти, любителі сцени, знайдуть для себе цікаву справу. Наприклад, студенти II курсу з великим задоволенням готують свою курсову самодіяльність. Вони їздили з концертом у гідшефний колгосп. Взагалі, чим більше довір'я ми проявимо до курсових комсомольських організацій, чим серйозніші і значніші завдання ми дамо студентам, тим більше вони захопляться роботою.

Ще два роки тому в школі-інтернаті та в госпіталі для інвалідів Вітчизняної війни працювало не більше 15—20 студентів. А тепер там справи йдуть зовсім по-іншому. Всі студенти I курсу ходять до інвалідів Вітчизняної війни, читають їм книги, пишуть листи, про-

дять цікаві бесіди. Студенти II курсу подружилися з робітниками судноремонтного заводу. Вони готують спільні вечори, допомагають випускати газету в гуртожитках, влаштовують культпоходи в театри.

І в цю роботу включилися не одиниці, а цілі курси.

В цьому році ми вирішили, що всі студенти III курсу повинні пройти піонерську практику. І в школі-інтернаті вже працюють 18 студентів. Мета цієї роботи — готувати себе до майбутньої педагогічної діяльності.

В нашій комсомольській організації ще не все гаразд — є і невдачі, та проте якщо раніше активістів на курсах були одиниці, а більшість байдуже ставилася до свого місця в строю, то зараз байдужих — одиниці. А з одиницями і боротися легше.

Але щоб хороші і потрібні справи не зривались (а зрив розчаровує людей), потрібні ентузіасти, групи ентузіастів, які поодиночі нічого не можуть зробити, а об'єднавшись, підіймають сотні студентів.

Дуже часто, готуючись до олімпіади, наші культтури «з ніг валяються». Одній людині доводиться відбирати учасників з чотирьохсот — шестисот студентів, керувати репетиціями, контролювати підготовку. Один культтург не в силах нічого зробити. І тоді все комсомольське бюро факультету з вигуками: «Дайш олімпіаду!» — кидається на прорив. Цілий місяць готуються до олімпіади, а всі інші види роботи занедбані. Подібними ж кампаніями нерідко проводиться і підготовка до спортивних змагань, до вечорів, до демонстрацій.

Кому це потрібно? Хіба немає іншого виходу? Давайте спробуємо об'єднати ентузіастів сцени в хурду факультету, ентузіастів спорту — в спортивний актив при ком-

сомольському бюро. Ці ради при чіткій їх організації і розподілі обов'язків та при умові контролю з боку комсомольського бюро здатні підняти весь факультет і на олімпіаду, і на змагання, і на спортивну першість.

Ми давно переконалися, що член бюро без активу працює вхолосту. Він сам — не борець. Тому такий відповідальний сектор, як академічний, спирається на штаб по перевірці відвідування. Цей штаб має свої права і обов'язки. Результати його роботи відчутні.

Побутова комісія при комсомольському бюро регулярно проводить рейди по гуртожитках. У нас є свій «комендант» навчального корпусу: це Женя Стругай. Вона перевіряє, як курси прибирають аудиторії, що дня виставляє їм оцінки.

Активи при секторах комсомольського бюро допомагають багато в чому. І найголовніше, вони дозволяють постійно вести роботу на всіх ділянках без штурмівщини і кампанійщини. А це переконує студентів, що робота ведеться не від випадку до випадку, від зборів до зборів, а постійно і планомірно.

Звичайно, не все так легко робиться, як говориться. Буває, що блин комом виходить. Всяке буває. Але можна з впевненістю сказати, що залучення до громадської роботи не одиниць, а цілих курсів, створення рад, комісій при комсомольському бюро факультету служить одній меті — якнайбільше студентів включити в роботу, зменшити кількість байдужих.

Звичайно, названі шляхи не єдині в організації комсомольської роботи на факультеті. Чим більше нового і цікавого буде в ній, тим більше студентів захопить громадською роботою.

Н. ЛЕЙДЕРМАН,

секретар комсомольського бюро
філологічного факультету.

ПАРАШУТИСТКИ

Який величезний простір навколо людини! Буває, стоїш в аудиторії на третьому поверсі, подивившись у вікно — так наче і полетів би. Але згадаєш, що крил нема, а внизу твердий тротуар — схамениєшся.

Минулого року на філологічному факультеті з'явилася скромна об'ява — «Записуйтеся в парашутний гурток». І зразу записалося вісім дівчат: Стрільцова, Рибак, Щербина, Панченко, Горбенко, Ключко, Корлюк, Ковтун. Інші завагались...

Перші завдання здались сухими. Теорія, вивчення елементів парашута. А чим далі — тим цікавіше. Вивчили всі складові елементи парашута, правила польоту. Вже й почали в авіаклубі на підвісній установці тренуватися. Але хіба ж це стрибки — в залі, без усякого хвилювання, бо знаєш, що не впадеш. Так і проходили будні. І ось у травні перший стрибок. Вперше в своєму житті треба стрибнути з висоти принаймні в двадцять поверхів.

Наступив довгожданий день. На аеродром виїжджали о 4 годині ранку. Ще місто спало. Співали пісні. І тулились одне до одного, бо було трохи холодно, та й в грудях

росло хвилювання. Дівчата сипали жартами, підбадьорювали одна одну.

На аеродромі почалася підготовка до польоту. Дівчата одягнули парашути, підігнали лямки, перевірили все.

— В гондолу! — команда. І дівчата заповнюють величезну корзину аеростата. Аеростат піднімається. Вже й люди, як горюшки, і аеродром, як зелений кляпоть. Висота 600 м. Пора!

— Приготуватись! Пішов!

Вісім команд — і вісім парашутистів вчепились за повітря і повільно почали спускатись вниз.

А як важко було зробити перший стрибок у безодню! Важкий крок. Перші дві—три секунди в напівсвідомому стані. Потім ривок, парашут розкрився, відкрились очі. Потім легко, як на крилах... Мов по повітряних східцях сходиш вниз... Настрій у дівчат піднесений.

Але цей день був затемнений тим, що Надя Щербина пошкодила ногу. Дівчата захвилювалися. Треба допомогти подрузі. В один день вони проходили випробування на сміливість і товарицькість.

Назустріч декаді

З 30 жовтня по 1 листопада відбудеться міжфакультетський огляд-конкурс.

Ця звістка облетіла всі факультети. Багатьох здивувало: адже зовсім недавно, в квітні місяці, була олімпіада... Чи є рація проводити її вдруге, хоч і під іншою назвою?

Так, це необхідно. Необхідно тому, що вся Україна готується до Декади українського мистецтва і літератури в Москві. Повинні готуватися до неї і ми. Підготовка до декади буде проводитись в декілька турів: на обласних оглядах, на республіканських — в Києві; переможці республіканського огляду захищатимуть честь України в Москві.

Наш університет повинен провести міжфакультетський огляд-конкурс для того, щоб виявити кращі сили для заключного концерту, який відбудеться 4 листопада. Заключний концерт огляду-конкурсу співпаде з святковим концертом. Зроблено це для того, щоб сили факультетів не розпоршувалися в різних напрямках.

Заключний концерт дублюватиметься на районному огляді в середині листопада.

Які ж умови огляду? «Положення» про конкурс уже опубліковане в нашій газеті. Роз'ясню деякі з його пунктів.

Перш за все, всіх цікавить критерій оцінок. Як вказано в «Положенні», на огляді не будуть про-

слухуватися хоріві колективи, але кожен факультет одержить оцінку за масову участь в університетському хорі. До речі, це не говорить на користь фізмату та хімічного факультету. Правда, хімічний може одержати добру оцінку за масову участь в загальноуніверситетському танцювальному колективі. Солісти, які готують репертуар в загальноуніверситетському гуртку сольного співу, виступають з цими номерами на своїх факультетах. Фізмат і хімічний факультет хочуть організувати спільний струнний оркестр. Студклуб виділить їм хорошого керівника і забезпечить інструментами. Жюрі оцінить цей виступ однаково для обох факультетів. Але, на жаль, керівництво факультетів досі ще нічого не зробило в цьому напрямку.

Можливо, що традиційна олімпіада в квітні 1960 року також буде проведена. Загальна оцінка, яку одержить факультет на огляді, буде впливати і на результати олімпіади.

До початку конкурсу залишається десять днів.

Всі факультети мають однаково можливість боротися за перші місця і попасти на обласний та республіканський огляди. Справа тільки в тому, як використовуватимуться на практиці ці можливості.

В. ХОХЛОВ,
голова студклубу.

Роботу гуртків треба поліпшити

Найкраще з кафедр суспільних наук поставлено керівництво науковими студентськими гуртками на кафедрі історії КПРС. Кафедра приділяє достатню увагу контролю за роботою трьох наукових гуртків, що об'єднують студентів історичного, фізико-математичного і біологічного факультетів. Науковий гурток студентів-біологів створено в кінці минулого навчального року. Заслугує цілковитого схвалення той факт, що кафедра обговорила і затвердила перспективний план роботи гуртка на майбутні роки та на цей навчальний рік ще в кінці минулого навчального року.

Гуртківці-історики під керівництвом доцента І. В. Ганевича планують в майбутньому працювати над вивченням і написанням історії комсомольської організації Одеси. Наукова тематика студентського гуртка тісно пов'язана з науковою тематикою викладачів історії КПРС. Таким чином, всі члени кафедри мають змогу брати участь в керівництві науковою роботою студентів-гуртківців. Гурток студентів-істориків уже в цьому році про-

вів два засідання, крім організаційного. І пройшли вони цікаво. З задоволенням обговорювали гуртківці доповідь студента III курсу історичного факультету Зелінського на тему: «Участь комсомольців Одеси в боротьбі проти англо-французьких інтервентів». Підготував гурток і спеціальну доповідь, присвячену 10-річчю створення Народної Республіки Болгарії.

Гірші справи в гуртках при кафедрах політекономії та філософії. І ці кафедри затвердили тематику для наукових гуртків в кінці минулого навчального року, але до цього часу ці гуртки не провели засідань, на яких би ставились і обговорювалися наукові доповіді. Науковий гурток з філософії студентів філологічного факультету планує провести перше засідання на найближчому тижні. Такий же стан справ і в гуртках політекономії капіталізму та соціалізму.

Невірно робить кафедра політекономії, що не залучає до роботи в наукових гуртках студентів молодших курсів. Як і в інших гуртках, в науковому гуртку політекономії можуть працювати і студенти молодших курсів, хоча загальний курс політекономії вони починають вивчати тільки на III курсі. Чомусь не беруть участі в роботі наукового гуртка політекономії студенти біологічного і хімічного факультетів, мало працюють над проблемами політекономії студенти фізико-математичного факультету.

Контроль з боку кафедр — це та дійова сила, яка може і повинна сприяти розгортанню активної роботи студентських наукових гуртків.

В. ЧУЙКО,
студент II курсу
філологічного факультету.

Н. КАЛЮЖКО.

На батьківщині письменника

Від'їзд

Потяг Одеса — Москва швидко рухається на північ України. Ми ніби в казці — яка чудова краса півночі! Краї лісів прикрашені жовтогарячими чагарниками, а над ними підводяться вічнозелені,

Перше слово надається Ірині Михайлівні Коцюбинській, яка говорить про місце Коцюбинського в українській літературі.

На конференції виступило багато літературознавців з цікавими доповідями.

Особливий інтерес викликала до-

лентина Федоренко, яка відзначила позитивні якості доповідей Н. Л. Калениченко, Л. Д. Іванова, М. А. Кибальчича і зробила ряд зауважень по доповідях тт. Малицької і Шеви.

Висловила вона й загальне зауваження: нам здається, що конференції бракувало загальної доповіді про стан і завдання коцюбинськознавства.

Серйозний виступ Валентини Федоренко справив хороше враження на присутніх.

Взагалі конференція пройшла досить цікаво і багато дала нам, молодим спеціалістам. Вона допомогла краще усвідомити місце М. М. Коцюбинського в українській літературі, глибше зрозуміти творчий шлях великого сина українського народу.

В саду письменника

Після конференції всі направились в будинок Коцюбинського, де ближче познайомились з життям письменника. Ми відвідали квартиру великого життєлюбця — Коцюбинського.

Музей виріс у порівнянні з попередніми роками. В трьох кімнатах будинку, де жив письменник, відновлено обстановку, якою вона була, коли тут працював Михайло Михайлович.

В новозбудованому флігелі розташована сучасна літературна експозиція.

Потім ми побували в саду Коцюбинських, наповненому запахом чудових малв і гвоздик — улюблених квітів письменника. Тим часом біля ганку розставляють столи

Наша праця в музеї

Торжества закінчилися, гості роз'їхались, а ми ще залишилися в музеї.

Гурток Коцюбинського провів в стінах музею свою першу практику. Це перша музейна практика на факультеті.

Докладно знайомимось з усією експозицією музею.

Жадібно переписуємо до зошитів все, що може завтра знадобитись в нашій роботі по вивченню життя і творчості Коцюбинського.

Особливу увагу привертають вперше експоновані матеріали про родину письменника, зокрема матеріали про активну участь сина Коцюбинського Юрія та Романа і чоловіка старшої дочки Віталія Примакова в громадянській війні.

Знайомимось з фондами музею.

Наталія Антонівна Тихомолова показує нам листи письменника, фотографії та інші матеріали. Благоговійно вдивляємось в рівні рядки, писані колись рукою письменника.

Заступник директора музею Л. Є. Прокопенко проводить з нами бесіду, в якій знайомить з особливостями роботи музейного працівника.

Нарешті, окремо — зустріч з Іриною Михайлівною. Вона розповідає нам багато цікавого про життя своєї родини, про батька, про матір. Дуже цікавою була розповідь про те, як музей розшукує матеріали, потрібні для його експозиції, як знаходить людей, які знали письменника...

Семинари тривають чотири години

На всіх курсах почалися семінарські заняття з історії КЛРС. Почалися вони і в нас, на II курсі філологічного факультету, українського відділу.

Дуже добре те, що в цьому році, на відміну від минулих, заняття провадяться не по дві години, а по чотири. Це дає можливість краще розібрати матеріал, більше студентів мають змогу виступити і обговорити питання, винесені на семінар.

Ясно, що і готуватися до семінарів потрібно більше, більше конспектувати періоджерел. Студенти нашого курсу покищо добре справляються з цим завданням.

У нас відбулися вже семінари по VIII з'їзду РКП(б) і по роботі В. І. Леніна «Дитяча хвороба «лівици» в комунізмі».

Прикладом того, як потрібно готуватися до семінарів, можуть бути відповіді студентів Черненко, Стерненко, Тимуня.

Н. БІЛИК.

— * —

В ІВАНІВСЬКОМУ НАРОДНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

8 жовтня 1959 року почали працювати два факультети університету. На суспільно-гуманітарному факультеті першу лекцію на тему «Героїчна історія Комуністичної партії (про новий підручник «Історія Комуністичної партії Радянського Союзу»)» прочитав доцент Д. С. Бельфор.

Другу лекцію на цьому ж факультеті на тему «Література і містечтво» прочитала доцент Н. Б. Кузякіна.

На агробіологічному факультеті першу лекцію на тему «Фауна півдня України та її значення в сільському господарстві Іванівського району» прочитав професор І. І. Пузанов.

Другу лекцію на цьому факультеті — «Флора півдня України та її значення в сільському господарстві Іванівського району» прочитала доцент Л. А. Шапошнікова.

Лекції були прослухані з великою увагою. На кожному факультеті були присутні біля 50 чоловік.

Ввечері в районному Будинку культури з публічною лекцією на тему: «Чи є життя в інших планетах?» виступив професор І. І. Пузанов. Лекція супроводжувалась кінофільмом «Сонячна система». Присутніх було понад 400 чоловік.

Доцент І. М. САГАЙДАК, ректор Народного університету.

— * —

Експерсія в порт

Недавно для студентів I курсу фізико-математичного факультету була організована експерсія в порт на катері «Горний хрусталь».

Керівники експерсії — асистент кафедри судноводіння Інституту інженерів морського флоту т. Степаненко і доцент кафедри історії КЛРС нашого університету тов. Штернштейн — розповіли студентам багато цікавого про славні революційні традиції одеських портовиків, про значні успіхи їх в боротьбі за виконання планів, накреслених XXI з'їздом КЛРС.

Будинок-музей М. М. Коцюбинського.

струнки і замислені ялини та сосни.

Ні, тут не можна бути простим спостерігачем! Так і хочеться зайти в ліс, подихати повітрям, насиченим запахом дерев. Хочеться на все життя запам'ятати ці чудові картини півночі України.

...Приїхавши в Чернігів, відразу йдемо до музею Михайла Михайловича Коцюбинського. Тут нас гостинно зустрічає директор музею — Ірина Михайлівна Коцюбинська. Навіть не віриться, що ми бачимо дочку Михайла Михайловича. Завтра відкривається конференція, на якій першою виступить Ірина Михайлівна Коцюбинська.

На республіканській конференції

17 вересня розпочала свою роботу перша наукова конференція по вивченню творчості Михайла Михайловича Коцюбинського. В будинку міськради зібралися радянські літературознавці, студенти, громадські міста, піонери та школярі.

Ми, студенти ОДУ, вперше беремо участь в республіканській науковій конференції.

повідь Н. Л. Калениченко. «Участь М. М. Коцюбинського в революційно-визвольному русі». Доповідь почальна для нас тим, що звертає увагу на численні архівні скарби, до яких треба звертатися й нам.

Доповідь Л. Д. Іванова вчить нас, як вивчати художню тканину твору, розкриває його естетичну цінність.

Особливий інтерес для нас, майбутніх вчителів, становили два повідомлення старого вчителя М. А. Кибальчича, який вмів поєднати педагогічну роботу з науковою. В першому повідомленні він навів нові приклади дружби Коцюбинського з І. Франком. В другому — торкнувся питання про генезис новели «Інтермеццо».

Від наукового гуртка виступила цьогорічна випускниця С. Мацюк — тепер вже вчителька однієї з сільських шкіл Миколаївщини — з доповіддю: «Образ М. М. Коцюбинського в радянській поезії».

З доповіддю «Коцюбинський журналіст» виступив керівник нашого гуртка доцент А. В. Недзвідський.

Під час обговорення доповідей виступила студентка V курсу Ва-

В саду біля будинку-музею М. М. Коцюбинського.

з яблуками, виноградом, персиками. Ірина Михайлівна гостинно частує всіх нас фруктами з саду.

На Болдиній горі

Михайло Михайлович любив гуляти на Болдиній горі. Звідси він милувався старовинним Черніговом. Зараз біля пам'ятника письменнику стоїть багатолітній зелений дуб, як свідок прогулянок Коцюбинського по горі. На могилі М. Коцюбинського було сказано багато теплих слів. Виступала Ірина Михайлівна, Леонід Миколайович Новиченко, Андрій Володимирович Недзвідський, школярі та багато інших промовців.

Дуже цікавим був вечір, влаштований для учасників конференції в одному з клубів міста. В магнітофонному запису ми з великим інтересом слухали спогади людей, які знали М. Коцюбинського — Дениса Лук'яновича, сина Франка Тараса та інших.

Наш гурток знають в Чернігові. Наші «попередники» були тут влітку 1956 року.

Нам бажають успіхів в роботі, радять випустити збірник праць нашого гуртка. Ми розуміємо, що грацювати нам зараз треба ще краще, бо вирішено II конференцію провести у Вінниці, де також є музей Коцюбинського, а третю в Одесі, бо наш гурток розглядають, як один із серйозних осередків молоді галузі літературознавчої науки — коцюбинськознавства.

Ми дуже вдячні Ірині Михайлівні Коцюбинській і працівникам музею за ширість і увагу до нас. Надовго залишаться у нас світлі спогади про Чернігів і музей Коцюбинського.

Поліна КАЙДАШ,
студентка V курсу
філологічного
факультету.

Пам'ятник М. М. Коцюбинському на Болдиній горі.

ЖИТТЯ І ШКОЛА

По виборі теми і, звичайно, по її художньому вирішенню пізнається письменник — його естетичний ідеал, суспільні погляди, манера письма. Коли окинути оком творчість Івана Багмута, то легко можна помітити, що герої більшості його творів — люди самовідданої праці, які освоюють тайгу, споруджують електростанції, мужньо борються з стихією, перетворюють природу, змінюють обличчя країни.

Праця ввійшла в духовне життя і героїв нової повісті письменника «Блакитне плесо», в якій розповідається про спорудження учнями ставка. Радість творчої праці дітей Багмут відтворив дуже добре. Праця — це свято, пісня, танок, вона солодка, ждана, вимріяна і дає справжнє щастя.

Ми вже зустрічалися в творах О. Донченка, О. Копиленка, Н. Забіли та інших письменників з образами дітей, які в курсі справи господарювання дорослих, самі виконують посильну роботу. І Багмут створив цілком оригінальний образ працелюбної дитини — Панька Чоломбитька, який не тільки все знає і допомагає дорослим, а й проявляє, здається, непереможне бажання працювати, бере найактивнішу участь у трудових процесах, непримиренно ставиться до ледарів. Це ті яскраво виражені індивідуальні риси Багмутового героя, які відрізняють його від літературних попередників.

Панько гордий за свій колгосп, який ранню сівбу закінчив за два дні і вийшов на друге місце по району, він хвалиться приїздом, що в них корови більше дають молока, ніж в «Зорі комунізму», він «знає, чому і скільки годин просять трактор, скільки народилося лошат, яка з польових бригад йде першою в змаганні».

Нестримний потяг Чоломбитька до праці письменник передає в мрії учня, розкриває в діях. Панько активно діє, а не тільки споглядає. На будівництві його можна побачити скрізь і завжди в роботі.

Епізоди роботи учнів на будівництві ставка, в яких активну участь бере Панько, змальовані письменником в урочистих тонах: «Такого святкового настрою Панько не переживав ще ніколи. З блискучими очима, піднесений, він щосили вганяв лопату в землю, вирізував чотирикутний пророслого трав'яним корінням ґрунту, підважував його, відносив за межу майбутньої греблі, а на душі наче щось співало, і все — і сонячне проміння, і спів жайворонка, і запашне повітря, все, здавалося, було сповнене радості».

Радість праці Багмут підкреслює кількарядовим повтором слова «дзвеніти» в одному реченні: «дзвенів дитячий сміх, дзвеніли лопати, девенів молоток майстра, дзвеніла пісня жайворонка, дзвеніла радість в серцях працівників». Опис трудових процесів письменник супроводжує розкриттям внутрішнього стану працюючих. Метонімією «дзвеніла радість» Багмут розкриває психічний стан цілого колективу маленьких робітників.

Але ось на будівництві прийшло страшне слово «дезертир». Внаслідок неправильної організації праці в частини учнів спав інтерес до греблі і вони перестали ходити на роботу. Першим дезертиром був

Паньків друг Микола Кваша, якому навчання давалось легко, а у фізичному труді він не відзначався.

Дезертирство Миколи сильно вразило Панька. Він погрожує Миколі: «А до греблі щоб і не припарив».

Звернімо увагу на слово «припарив». Воно вжито тут в переносному розумінні і означає — щоб і не приходив. Цей народний вислів посилює загрозу Панька: мовляв, не береш участі у будівництві, то й близько не підходи до греблі. Багмут вмело користується багатством нашої рідної української мови, влучними народними висловами. Письменник вживає чимало крилатих ідіоматичних виразів, що підсилює емоційність мови повісті і дозволяє авторові глибше і реалістичніше відобразити життя.

Багатозначна метафора «вухами ляпати» повторюється в повісті кілька разів. Цей багатозмістовний народний вислів з значним відтінком гумору несе в творі Багмута ідейне навантаження. Ляпати вухами — це нічого не робити, прогавити, випустити з виду якусь ділянку роботи в даному випадку. Голова колгоспу — добрий господарник, дбайливий хазяїн, але в нього не вистачає робочої сили, щоб побудувати ставок. Скрізь встигає він, а відносно ставка вухами ляпає.

Фізична праця не заважає, а навпаки, допомагає навчанню в школі. Вчитель математики Аркадій Іванович підібрав для учнів задачі про ставок. Одні учні вираховували об'єм греблі, другі — скільки днів треба, щоб її насипати, треті — площу водяного дзеркала і об'єм води і т. д. Такий безпосередній зв'язок школи з життям викликав в учнів жвавий інтерес до предмета, це підтягувало, організовувало школярів. Навіть Панько, який не відзначався старанністю в підготовці до уроків, цілі вечори просиджував з олівцем в руках. Степан Юрійович темою шкільного твору обрав: «Наш піонерський ставок». Життя школи було перебудовано відповідно до трудового завдання учнів.

Суспільнокорисна праця була перевіркою знань і гартування характерів дітей. Учениця Гунь, яку називали в школі Аргунь, бо її ініціали з прізвищем складали назву далекоднівної річки, «була дуже здібна, кирпатенька на вигляд дівчинка. Хоч, правда, сказати кирпатенька було б замало, вона була добре така кирпатенька, навіть більш — якось підкреслено кирпата. Але це не заважало їй

бути страшенно симпатичною».

Така ж «страшенно симпатична» Аргунь в усьому: вона відмінниця, активістка, моторна і смілива дівчинка. В труді Аргунь сумлінна і розсудлива. Коли запальний Панько запропонував Аргунь починати роботу загоном о 4-й годині ранку, то, поміркувавши, дівчинка не погоджується, бо це дуже рано і може зірвати роботу.

Читати «книгу життя» вчить учнів старший піонервожатий і вчитель російської мови Степан Юрійович. Це такий же енергійний, запальний, працелюбний вчитель, як і його вихованці.

Степан Юрійович теж не новий літературний тип, але він відрізняється від своїх попередників (капітан Єгоровський з повісті Багмута «Щасливий день суворовця Криничного», Юрій Юрійович Голуб з роману Олеса Донченка «Золота медаль» та інші) тим, що показаний Багмутом у праці розумовій і фізичній.

Степан Юрійович — хороший вчитель і вихователь. Він вмів цікаво побудувати урок і відгадати думку учня.

Степан Юрійович прищеплює учням любов і до науки і до фізичної праці майстерним читанням уроків, вмелою організацією та власним прикладом. В час стихійного лиха — зливи, яка грізно насувалась на балку і могла звести нанівець всю роботу піонерів та комсомольців, — сам Степан Юрійович став біля вагонеток, і хлопці, захоплені прикладом старшого піонервожатого, кидали землю ще з більшим запалом».

Н. Забіла в доповіді на IV з'їзді письменників України відзначала, що повість І. Багмута «Блакитне плесо» «проникнула пафосом власноручної суспільнокорисної праці школярів і радості, яку дає їм праця. В цьому й полягає її незаперечне значення».

Зараз наша школа знаходиться на шляху корінної перебудови, викликаній життям. Трудовому вихованню підростаючого покоління буде приділятися максимум уваги. З'явиться багато повістей і романів, які розповідатимуть про трудові діла дітей та юнаків. Повість І. Багмута «Блакитне плесо» стала одним з перших художніх творів, який вийшов після історичних рішень XX і XXI з'їздів Комуністичної партії Радянського Союзу про школу і який довго служитиме благородній справі — вихованню погляду на працю, як на життєву необхідність.

І. ЗАЄЦЬ,
кандидат філологічних наук.

ВОНИ ЗАВОЮВАЛИ ПЕРШІСТЬ

Поздоровляємо чоловічу команду філологічного факультету в складі А. Ліщенка, В. Мороза, М. Пасісниченка, А. Глушака, В. Якуба, М. Тимашова, М. Ільвеса, В. Яворовського, А. Коломійця

і жіночу команду фізико-математичного факультету в складі Н. Абрамової, Г. Болгарин, Л. Дем'янової, В. Козій, Л. Комариціної, В. Лупол, С. Петровської, О. Поваго, К. Шохі, які завоювали перші місця в легкоатлетичній естафеті на приз газети «За наукові кадри».

МИ ВИМАГАЄМО — ВИКЛЮЧИТИ!

Як не дивно, але студенти нашого факультету А. Євсюков, Г. Заморський, В. Кир'язов в цьому семестрі не відвідали жодної лекції. Правда, вони ще не знають, на який курс їм іти, чи, може, взагалі прощатися з студентською лавою. Особливо це стосується Кир'язова. Його вже тричі виключали з університету і лише завдяки клопотанню комсомольської організації приймали назад.

Зараз комсомольська організація відмовилася поручитися за названих студентів перед деканом. І це — наслідок того, що вони продовжують несум-

лінно ставитись до занять і систематично пропускають лекції.

Нас обурює поведінка Євсюкова, Заморського, Кир'язова. Вони навіть не намагаються розплатитися з боргами. Мало того, ці студенти щоразу обманюють товаришів, обіцяючи «на наступному тижні» скласти екзамен. Але час іде, «тижні» проходять, а змін ніяких.

Ми вважаємо, що А. Євсюков, Г. Заморський і В. Кир'язов не повинні більше залишатися в університеті.

За дорученням студентів
III курсу фізмату.
З. КОВАЛЬЧУК.

ОДИН ШАНС З МІЛЬЙОНА

ЦІКАВО ЗНАТИ

«Людина, яку проковтнув кашалот, залишається жити!». «Неймовірний випадок з людною, яка пробула в животі кашалота декілька годин», — під такими заголовками була опублікована замітка у вересневому номері канадського журналу «Канадіан фішермен» за 1958 рік.

Описаний в цій замітці випадок взято з однієї старої книги під назвою «Китобійний промисел. Його небезпеки і користь», яка була видана невеликим тиражем і більше не перевидавалася. В книзі були відтворені копії письмових показань членів екіпажу китобійного судна, даних під присягою, заяви відомих лікарів і вчених, які розмовляли з жертвою кашалота і командою судна.

Трапилось це так.

В один з лютевих днів 1891 року китобійне судно «Стар ов зе Іст» покидало Фолклендські острови. Раптом пролунав голос марсового: «Кашалот!». І дійсно, зовсім поруч з судном на поверхні океану з'явилася величезна тварина. На воду негайно був спущений човен, і вісім гребців налягли на весла.

Величезне страховище продовжувало повільно плисти, не помічаючи небезпеки, що наближалася. І як тільки кашалот порівнявся з човном, два гострі гарпуни впились в його тіло. Тварина різко рвонулась вперед. Почався поєдинок. Гарпуни увійшли глибоко в тіло кашалота, і фонтан, вивержуваний ним, був червоним від крові. Здавалось, наслідок боротьби був вирішений. Але переможний клич, що пролунав у човні, був передчасним. Поранений кашалот раптом різко повернув і ринувся прямо на човен. Гребці декілька разів намагались змінити курс, але кашалот продовжував переслідування. Нарешті він зробив ривок і надгонав моряків. Ще мить — і страшний удар перекидає човен. Китобої опинились у воді.

Але на судні уважно стежили за поєдинком, і на допомогу зараз же було послано другий човен.

Знесилоного кашалота добили і пришвартували до судна.

А що сталося з тими, хто був у першому човні? Шестеро залишились непошкодженими, одного кашалот убив сильним ударом хвоста, восьмий — молодий Джеймс Бартлі — зник, мабуть затонув.

Дві години продовжувалось розбирання туші кашалота. Раптом моряки помітили дивне конвульсійне посмикування шлунку. І, ко-

ли він був розрізаний, по палубі пронісся вигук здивування й жаху: вражені китобої побачили Джеймса Бартлі, який лежав нерухомим! Його обережно вийняли із шлунка і помістили в лазарет.

Через два тижні, коли судно повернулося в порт, Бартлі поклали в лікарню. Декілька тижнів лікарі боролися за його життя. Нарешті потерпільний поправився настільки, що зміг розповісти про те, що з ним трапилось.

Бартлі прекрасно пам'ятав той момент, коли кашалот перевернув човен. Спочатку його підкинуло високо в повітря, а потім він опинився в цілковитій темряві й відчув, що ковзає вниз по якомусь каналу, стінки якого судорожно стискувалися. Раптом ковзання припинилось. Бартлі, задихаючись, лежав в кромешній темряві. Температура тіла кашалота була настільки високою, що Джеймс знесилився, втратив свідомість. Лише в лазареті на борту судна він опритомнів.

Цей неймовірний випадок викликав величезний інтерес. Відомі лікарі й вчені з'їхались з усіх кінців світу, щоб розслідувати цей факт. Після старанного вивчення і аналізу всіх перипетій дивної події спеціалісти прийшли до висновку, що тільки збіг обставин дав Бартлі один шанс з мільйона на врятування.

По-перше, Джеймсу удалось проминути гострі зуби кашалота; по-друге, він швидко втратив свідомість і лежав без руху; і по-третьє, кашалот був убитий буквально через декілька хвилин після катастрофи і температура його тіла стала швидко падати.

Однак Бартлі так і не вивдавав остаточно. Його обличчя, руки, шия під впливом шлункового соку покрились білими, як сніг, плямами. Загальний стан здоров'я потерплого був настільки підірваний, що він уже не зміг повернутися до китобійного промислу. Але природжений моряк не захотів розлучатися з морем, тому незабаром він прийняв пропозицію служити на невеликому судні, на якому плавав п'ять років. В 1896 році він помер. Безсумнівно, що головною причиною смерті Джеймса Бартлі були наслідки жахливих годин, проведених в шлунку кашалота.

А. РЕВІН.
(Журнал «Вокруг света»,
1959, № 2, стор. 22).

В. о. редактора В. В. ФАЩЕНКО.